

“DA IMAJU DUH GOSPODINOV I NJEGOVO SVETO DJELOVANJE”

(PPr 10)

Draga braćo i sestre, Gospodin vam dao mir!

U prigodi svečanog slavlja prijelaza našeg oca i brata Franje, pozdravljamo vas velikom radošću i nadom te molimo da vas Bog, trojstven i jedan, ispuni svojim blagoslovima.

U prošlogodišnjem smo pismu rekli kako službu poticanja i upravljanja želimo obavljati “... u uzajamnosti, u prihvaćanju, u raspoloživosti, u razmjeni obavijesti, u povjerenju i u otvorenosti srca”. Potaknuti istim osjećajima, sljedećih godina, želimo s vama podijeliti određena razmišljanja o prioritetima, koje je Generalni kapitul 2003. preuzeo u svom završnom dokumentu. Oni nas pozivaju da se vratimo na bitno našega franjevačkoga poziva. U ovoj vam prigodi nudimo plod našeg bratskog raspravljanja o prvom prioritetu: “*duhu molitve i pobožnosti*”.

Ta se razmišljanja uključuju u surječje slavlja *Osamstote obljetnice utemeljenja našega Reda*, koje ćemo započeti 2006., a pratit će nas do 2009. Vrijeme milosti koje nam Gospodin daruje kako bismo pokrenuli postupak **raspoznavanja** o našem životu i poslanju; kako bismo oživjeli **svoje namisli** osobne i zajedničke i kako bismo **slavili u radosti** milost početaka. Na taj način želimo odgovoriti na stvaralački i odgovarajući način na izazove koji dolaze od Crkve i današnjeg svijeta, svjesni svoje bogate i stoljetne duhovne i kulturne baštine što su nam je ostavili brojni franjevci tijekom povijesti.

Generalni je kapitul 1997. prikazao misaonu protegu kao “*bitni čimbenik u životu i poslanju franjevaca*” (SP 11). Isto je učinio posljednji Generalni kapitul ustvrdivši da “*naš vjerski život treba zahvatiti cijelu osobu: pamet, srce, odnose, svijet u kojem gledamo, susrećemo, grlimo i ljubimo bližnjega*” (Gdm 27b). I mi smo ponovili istu misao u pomagalu *Nasljedovatelji Kristovi za bratskiji svijet* (NKbs, str. 7.).

Otvoreni Duhu

“*Duh molitve i pobožnosti*”, kao osnovni prioritet našeg nadahnuća, nije samo **stav** prema Bogu, drugima i prirodi, ni dobro ustrojena provedba. To je način postojanja i življenja svakog manjeg brata u svim svojim protegama i u različitim životnim okolnostima: u molitvi, u radu, u učenju, u bratskim odnosima, u pastoralnoj službi, u bolesti, itd. Eto zašto je za Franju najvažnije da braća “*imaju Duh Gospodinov i njegovo sveto djelovanje*” u svakom životnom trenutku.

Franjo se prepušta Duhu Svetom da ga vodi u svakom njegovu domišljaju i pothvatu. On je sposoban reći, ići ili učiniti nešto, samo “*potaknut Duhom*”, “*pun milosti Duha*” (usp. 1Čel 11, 26; LM 2, 1; TD 10, 36). On sam priznaje da je upravo Bog bio taj koji je započeo u njegovu životu: “*Gospodin dade meni, bratu Franji, da ovako započnem činiti pokoru*” (OR 1). Duh je Gospodinov, naime, i njegovo sveto djelovanje od njega načinio “... *non tam orans, quam oratio factus*” (2Čel 95).

To vrijedi i za one koji dolaze u bratstvo: ne samo da je Franjo nastojao živjeti “u Duhu”, nego je želio da i njegova braća, “*koja su po Božjem nadahnuću*” (IR 2, 1) izabrala taj način života, imadnu isto iskustvo vjere. Proglašava da je Duh Sveti “*generalni ministar Reda*” (usp. 2Čel 145, 193), i potiče svoje nasljedovatelje da žele iznad svega “*Duha Gospodinova i njegovo sveto djelovanje*” (PPr 10). Braća dakle mogu obavljati bilo koju bratsku, crkvenu i društvenu službu, samo neka ne “*trnu duh svete molitve i pobožnosti*” (PPr 5; 8P).

Franjo, kako bi objasnio što znači “*imati Duh Gospodinov i njegovo sveto djelovanje*”, suprotstavlja mudrost Duha mudrosti tijela i svijeta (usp. PK 9,10; OP 27, 1). Za njega tjelesnost znači smrtnost, ljudsku slabost, osjećaje koji se suprotstavljaju Bogu. Eto zašto je mogao ustvrditi: “*nama ubogima i bijednima, pokvarenima i odvratnima, nezahvalnima i zlima*” (NPr 23, 8). Zauzvrat, duh je onaj koji dolazi od Boga i vodi Bogu. “*Može se spoznati – kaže Franjo – ima li sluga Božji Duha Gospodinova: kad Gospodin preko njega čini neko dobro, ako se zbog toga ne uznosi...nego, naprotiv, ako se u svojim očima drži nevrijednim i smatra se manjim od svih ostalih ljudi*” (OP 12).

Kako bismo, međutim, imali Duh Gospodinov, “*ne smijemo biti mudri i pametni po tijelu, nego, štoviše, moramo biti jednostavni, ponizni i čisti*” (1P 45-46). I dodaje: “*blago čistima srcem, oni će Boga gledati* (Mt 5,8). *Istinski su čista srca oni koji preziru zemaljske stvari, traže nebeske i uvijek se klanjaju živom i istinitom Gospodinu Bogu i ne prestaju gledati ga čistim srcem i duhom*” (OP 16).

I u tih osamsto godina franjevačke povijesti vidjelo se kako je Duh Gospodinov potaknuo toliku braću i sestre da traže uvijek nove načine kako bi živjeli duhovnost u svim kulturama, u svakim vremenima, nikada se ne zatvarajući u njih. Mnoga su braća i sestre koja su se prepustila da ih vodi i posvećuje Duh Gospodinov u najrazličitijim okolnostima, ipak mogli otkriti bezbrojne oblike i načine molitve. Ima braće i sestara koje je Crkva službeno priznala blaženima i svetima, na svim ljudskim i crkvenim područjima: u misijama, u kulturi, u umjetnosti, u skrivenom služenju u zajednici, u svetištima, u župama, u društvenom djelovanju, u pastoralnom služenju. Mnogo je osoba koje se nikada nisu odrekle “*Duha Gospodinova i njegova djelovanja*” i često su morale platiti cijenom vlastite krvi vjernost priznanju da je Bog “*jedino i najveće Dobro*” u životu.

Svi su oni izgradili bogatu i stoljetnu duhovnu baštinu, dostojnu da je se upozna a iznad svega živi.

Izazovi i obveze

U provincijama našega Reda, primijetili smo da ima još poteškoća i tegoba i spram zamjećivanja važnosti i središnjosti našega života posvećenih osoba, kao i spram raspoznavanja stvarnih izbora mogućih posredništva koje treba staviti u provedbu svakodnevnog života. I tako smo u opasnosti da Bog zauzme mali prostor u našem životu, a molitva postane nesvjesno izgovaranje prošnja, živeći snažne napetosti između molitvenog života i pastoralnih neodgodivosti. Iz tih prilika odveć često dolaze druge opasnosti: želja da se vlada i nadzire drugoga, imati i zgrtati dobra, žudnja da se uživa u sebičnim zadovoljstvima, imati ugled i povlastice ne vodeći računa o dostojanstvu drugih; ili jednostavno imati dvostruk osjećajni život i dvostruku duhovnost.

Trebamo, međutim, priznati da postoje i naponi za uvećanjem misaone protege našega nadahnuća. Mnoga su braća zauzeti u stvaranju odgovarajućih prostora (dvorana za molitvu, samotišta) i u oživljavanju vrijednosti nutrine i šutnje; u traženju što prikladnijih načina molitve za današnji život; u što boljem slavljenju službe časova i Euharistije u zajednici i s narodom, u ponovnom otkrivanju vrijednosti molitvenog čitanja riječi Božje.

Iz tih svjetala i sjena nastaju izazovi i obveze za svakog od nas, a poglavito za one koji obavljaju službu poticanja u različitim jedinicama (provincijal sa svojim definatorima ili savjetnicima, gvardijani, odgojitelji, itd.). Potrebno je i neodgodivo, dakle, u premišljanju i u provedbi, zauzeti živahni stav koji će nas voditi:

- od *raspršivanja* pameti i srca do *sjedinenja i usredištenja* našega života u Bogu kako bismo u sebi izgradili skladno jedinstvo, u kojem svakodnevno 'uzvraćamo' Bogu ono što smo i što činimo, što želimo i kanimo;
- od *prezaposlenosti* do *mirovanja*, kako bismo pronašli poveznice između unutarnjeg života, sakramentalnog života, života u zajednici i evangelizacije;
- od *uspješnosti* do *potpune besplatnosti* Boga kako bismo mu dali svoje vrijeme molitve i djelovanja, svoje uspjehe i razočaranja;
- od *naviknutosti i umora* do *radosti* što smo manja braća kako bismo *uživali ljepotu* svoga poziva, zajedničke molitve, dostojanstvene i lijepe liturgije, koja uistinu izražava susret s Prisutnošću, životnim odnosom;
- od *besadržajnosti* do *osobnog odnosa* s Bogom kako bismo ponovno zadobili osjećaj raspoloživosti i pokretljivosti da navijestimo evanđelje (usp. *IGM* 63. 69-70).

Sve je to moguće samo ako uistinu shvatimo "život molitve i duh molitve i pobožnosti kao prioritet koji usmjerava i pokreće život kao prvi iskaz nasljedovanja Krista" (NKbs, str. 10-11) od koje ovise drugi prioriteti: bratski život sa svim svojim vrijednostima, život u siromaštvu, uzajamnosti i malenosti, evangelizacija i poslanje te ozbiljna i obnovljena trajna i početna formacija.

Prijedlozi

Svjесni svoga *potpunog i dubokog* posvećenja Bogu, u krštenju, u našim zavjetima kao "slobodnom i velikodušnom bezuvjetnom odgovoru, na milosni poziv Božji", u različitim osobnim, crkvenim i društvenim protegama (usp. *IGM* 66-68); i kao **savez** obnavljan svakog dana u obdržavanju zavjeta, shvaćenih kao "put slobode, prijanjanja za Gospodina i raspoloživosti za druge", predstavljamo vam tri prijedloga, koji se već nalaze u drugim pomagalima, kako bismo mogli provjeriti živimo li stvarno "duh molitve i pobožnosti":

- Važnost Riječi Božje u našem životu i poslanju; Riječ koja se čita u jednostavnosti i čistoći, premišlja tijekom dana, uzvraća u molitvi hvale, zahvale, blagoslivljanja, prošnje i zazivanja Gospodina, i koja se provodi u svako vrijeme (usp. *Molitveno čitanje Riječi Božje u franjevačkom životu*).
- Čitanje i tumačenje znakova vremena, u svjetlu Riječi Božje, koja nam omogućava otkriti prisutnost Božju u osobnoj, bratskoj i društvenoj povijesti svakog naroda i kulture (usp. *Gdm*, 13-17).
- Življenje sakramenata pomirenja i Euharistije, povlaštenih sredstava za susret s Bogom najvećim dobrom, svakim dobrom, svemogućim i milosrdnim, utjelovljenim u Isusu Kristu, po djelovanju Duha Svetoga.

Prihvatajući upute *Povjerenstva za kontemplativni život*, držimo važnim ponovno ponuditi za 2004.-2005. pomagalo *Duh molitve i pobožnosti* (1996.). Različiti listići iz te knjižice mogu se koristiti bilo u bratstvima za kapitule, za preispitivanja života, za mjesečne obnove i duhovne vježbe, bilo kao pojedinci za osobni put produblivanja i osobne molitve. Isto povjerenstvo, ovih godina i u suglasju s vodičem proslave osamstote obljetnice utemeljenja Reda, pomoći će nam laganim pomagalima produbiti druge osnove: u 2006. razmatranje i molitva nad Kristovom slikom Svetoga Damjana; u 2007. dar slušanja u našem životu; u 2008. molitveno čitanje Konstitucija; u 2009. molitveno čitanje obreda zavjetovanja i Pravila.

Zaključak

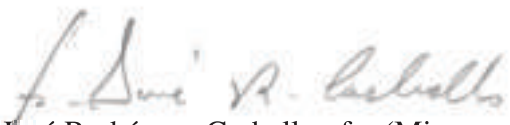
Draga braćo i sestre, ovaj prvi i osnovni prioritet još nas jednom potiče da živimo *osobni odnos i u zajednici* s Bogom, trojstvenim i jednim. Bog koji se uprisutnjuje na poseban način u slušanju njegove Riječi, u slavlju Euharistije, u življenju zajedništva i malenosti, u crkvenom zajedništvu i u njegovim pastirima, u odnosima uzajamnosti i pravde s

najsiromašnijima i najpotrebnijima iz svake kulture, u zalaganju obrane svakog oblika života. Prisutnost koja nas izaziva da čitamo i tumačimo «znakove vremena» kako bismo pronašli nove i odvažne odgovore (usp. *Gdm*, 19-34). Prisutnost koja nam daje snagu i mudrost kako bismo riješili svaku tegobu osobnosti, istine ili pripadnosti koja može nastati iz života vjere, iz samoće, iz bratskog ili pastoralnog života, iz određenosti prirodene ljudskom životu (dob, bolest, smisao smrti). Prisutnost koja podržava vatru njezine ljubavi u našem životu kako bismo u svojoj slobodi, velikodušnosti i zanosu naviještali evanđelje života, uzajamnosti, pravde i mira.

Gledajmo primjer svetoga Franje kojeg se želimo sjetiti, on koji je na Laverni, preobražen Gospodinovim Duhom u duhu i tijelu postao za svakog manjeg brata “*uzor savršenog promišljanja, kao što je prije bio djelovanja, novi Jakov i Izrael*” (Sv. Bonaventura, *Itinerarium mentis in Deum*, VII., 3). S milošću Božjom i zagovorom našega Oca možemo “*uzići prema Bogu i sići prema bližnjemu*” (*LM XIII.1*), održavajući uvijek i posvuda savršenu ravnotežu promatranja i djelovanja.

Neka nam *Duh Gospodinov i njegovo sveto djelovanje*, koji nas je besplatno pozvao u franjevački poziv, dadne potrebnu snagu kako bismo mu odgovorili sa svom radošću, umom i odvažnošću.

Rim, 4. listopada 2004.

Fra José Rodríguez Carballo ofm (Min. gen.)

Fra Amaral Bernardo Amaral ofm (Def. gen.)
Fra Ambrogio Nguyen Van Si ofm (Def. gen.)
Fra Finian McGinn ofm (Def. gen.)
Fra Jakab Várnai ofm (Def. gen.)
Fra Miguel J. Vallecillo Martín ofm (Def. gen.)
Fra Francesco Bravi ofm (Def. gen.)
Fra Sime Samac ofm (Def. gen.)
Fra Luis Gerardo Cabrera Herrera ofm (Def. gen.)
Fra Juan Ignacio Muro Aréchiga ofm (Def. gen.)

Prot. 094777

Fra Sandro Overend ofm (Sec. gen.)